

فضیلت و اعمال روز عید فطر

روز عید فطر روز بسیار مهمی است، زیرا مسلمانان پس از یک ماه روزه و تهجد و عبادت، برای گرفتن پاداش الهی آماده می‌شوند.

روز عید فطر روز بسیار مهمی است، زیرا مسلمانان پس از یک ماه روزه و تهجد و عبادت، برای گرفتن پاداش الهی آماده می‌شوند.

لذا این روز، از سویی سبب شادی و سرور است؛ چرا که هر مسلمانی از انجام وظیفه الهی خوشحال و مسرور است؛ ولی از سویی چون روز دریافت جوایز الهی است، انسان در حالت خوف و دلهره به سر می‌برد از این که نمی‌داند اعمال یک ماهه او تا چه اندازه مورد قبول قرار گرفته است؟

به گزارش سرویس دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، امام باقر (ع) از رسول خدا (ص) نقل کرده است که آن حضرت فرمود: هنگامی که روز اول شوال فرا می‌رسد، منادی ندا می‌دهد؛ ای مومنان برای دریافت جوایز و پاداش‌های خود بشتابید؛ آنگاه امام (ع) فرمود: جایزه‌های خداوند مانند جایزه‌های پادشاهان نیست (یعنی جایزه او بسیار بزرگ و معنوی و قبولی طاعات و رضوان الهی است).

در پایان نیز تاکید فرمود: "روز اول شوال روز دریافت جایزه‌هاست".
برای روز اول شوال اعمالی ذکر شده است:

اول

تکبیر است و بعد از نماز صبح و نماز عید فطر آن را بخواند به شرح زیر.

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

خدا بزرگتر است، خدا بزرگتر است، معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگتر است، خدا بزرگتر است.

وَ لِلَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا هَدَانَا وَ لَهُ الشُّكْرُ عَلَى مَا أَوْلَانَا.

و خدای را سپاس و سپاس خدای را بر آنچه ما را بدان هدایت کرد، و او را شکر بر آنچه به ما ارزانی داشت.

دوم

پیش از نماز عید، زکات فطره را جدا سازد؛ اگر دسترسی به مستحق دارد بپردازد و الا کنار بگذارد، برای هر نفر یک صاع (حدود سه کیلو) از گندم یا مواد غذایی دیگر که در آن شهر غذای غالب مردم محسوب می‌شود.

زکات فطره واجب موکد است و شرط قبولی روزه ماه رمضان است و خداوند نیز در قرآن آن را مقدم بر نماز (عید) شمرده است و می‌فرماید: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى وَ ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى» به یقین آن کس که زکات دهد و یاد پروردگارش را کند سپس نماز بخواند، رستگار است".

سوم

غسل کردن است و وقت آن به فرموده «شیخ طوسی» بعد از طلوع فجر است تا زمان بجا آوردن نماز عید.

قبل از غسل این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ وَ تَصَدِيقًا بِكِتَابِكَ وَ اتِّبَاعًا سُنَّةَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ

خدایا تنها برای ایمان به تو و تصدیق به کتاب تو و پیروی از روش پیامبر تو محمد درود خدا بر او و خاندانش باد.

آنگاه "بسم الله" بگوید و غسل کند. پس از پایان غسل بگوید:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ كَفَّارَةً لِذُنُوبِي وَ طَهِّرْ دِينِي اللَّهُمَّ أَذْهِبْ عَنِّي الدَّنَسَ.

خدای این غسل را کفاره گناهانم قرار ده و دینم را پاک کن، خدایا هر آلودگی را از من برطرف فرما.

چهارم

به فرموده "شیخ طوسی" در این روز نیکوترین لباسش را بپوشد و خود را معطر سازد و با وقار به سمت مصلاهی عید حرکت کند.

پنجم

پیش از نماز عید، در ابتدای روز افطار کند و بهتر آن است که افطارش با خرما باشد. "شیخ مفید" فرموده است: مستحب است مقدار کمی از تربت سیدالشهدا، امام حسین (ع) را تناول نماید که شفای هر دردی است.

ششم

پس از طلوع آفتاب برای نماز عید حرکت کند (همانگونه که از رسول خدا (ص) نقل شده است) و دعاهایی را که از طریق معصومین (ع) وارد شده است، بخواند؛ از جمله آنکه امام باقر (ع) فرمود: در عید فطر و عید قربان و جمعه وقتی که برای رفتن به نماز مهیا شدی، این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِي هَذَا الْيَوْمِ أَوْ تَعَبَّأَ أَوْ أَعَدَّ وَ اسْتَعَدَّ لِيُفَادَةَ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رَفْدِهِ وَ تَوَافُلِهِ وَ فَوَاضِلِهِ وَ عَطَايَاهُ فَلَنْ إِلَيْكَ يَا سَيِّدِي تَهْنِئَتِي وَ تَغِيَّتِي وَ إِعْدَادِي وَ اسْتِعْدَادِي رَجَاءَ رَفْدِكَ وَ جَوَائِزِكَ وَ تَوَافُلِكَ وَ فَوَاضِلِكَ وَ عَطَايَاكَ

خدایا هرکس در این روز آماده شد یا نیت کرد یا مهیا و مستعد شد برای ورود به درگاه یکی از بندگان به امید جایزه‌ها و صله‌ها و بهره‌ها و عطاها، ولی ای آقای من آماده شدن و قصد کردن و مهیا و مستعد شدن من تنها به جانب توست به امید جایزه‌ها و صله‌ها و بهره‌ها و عطاها

وَقَدْ غَدَوْتُ إِلَى عِيدٍ مِنْ أَغْيَادِ أُمَّةٍ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَلَمْ أَفِذْ إِلَيْكَ الْيَوْمَ بِعَمَلٍ صَالِحٍ أَثِقُ بِهِ قَدَمْتُهُ وَلَا تَوَجَّهْتُ بِمَخْلُوقٍ أَمْثَلُهُ وَلَكِنْ أَتَيْتُكَ حَاضِعًا مُقَرًّا بِذُنُوبِي وَإِسَاءَتِي إِلَى نَفْسِي

اینک صبح کردم در عیدی از اعیاد امت پیامبرت محمد(درود خدا بر او و خاندانش)، درحالی که به عمل صالحی که به آن اطمینان کنم و آن را پیش آورده باشم بر تو وارد نشدم و به مخلوقی که آرزومندش باشم رو نکردم، بلکه در حال فروتنی تنها به جانب تو آمده‌ام به گناه و بدی نسبت به خویش اعتراف دارم،

فِيَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ اغْفِرْ لِي الْعَظِيمَ مِنْ ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ الْعَظِيمَ إِلَّا أَنْتَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
پس ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، گناهان بزرگم را ببامرز، که گناهان بزرگ را جز تو نیامرز، ای که معبودی جز تو نیست، ای مهربان‌ترین مهربانان.

هفتم

خواندن نماز عید

خواندن نماز عید در زمان ما مستحب است و آن دو رکعت است؛ در رکعت اول سوره حمد و سوره اعلی (یا هر سوره دیگری که مایل باشد) بخواند و بعد از آن پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر این قنوت را بخواند:

اللَّهُمَّ أَهْلَ الْكِبَرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ

خدایا ای اهل بزرگی و عظمت،

وَأَهْلَ الْجُودِ وَالْجَبَرُوتِ

و ای اهل جود و سلطنت،

وَأَهْلَ الْعَقْوِ وَالرَّحْمَةِ

و اهل گذشت و رحمت،

وَأَهْلَ التَّقْوَى وَالْمَغْفِرَةِ

و اهل تقوا و مغفرت،

أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْيَوْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمِينَ عِيدًا

از تو درخواست می‌کنم به حق این روز که برای مسلمانان عید قرار دادی،

وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ دُخْرًا وَشَرَفًا وَمَزِيدًا

و برای محمد صلی الله علیه و آله ذخیره و فزونی در شرف،

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

که بر محمد و خاندان محمد درود فرستی،

وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أَدْخَلْتَ فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ

و مرا در هر خیری که محمد و خاندان محمد را وارد نمودی وارد کنی،

وَأَنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ

و از هر شری که محمد و خاندان محمد(درود خدا بر او و خاندانش) را بیرون آوردی مرا بیرون آوری،

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عِيَادُكَ الصَّالِحُونَ

خدایا از تو درخواست می‌کنم، بهترین چیزی که بندگان شایسته‌ات درخواست کردند و

وَأَعُوذُ بِكَ فِيهِ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِيَادُكَ الصَّالِحُونَ.

به تو پناه می‌آورم از آنچه بندگان شایسته‌ات به تو پناه بردند.

(در صورت عدم توانایی بر این قنوت، هرگونه قنوت دیگری نیز می‌تواند بخواند)

سپس تکبیر ششم را بگوید و به رکوع برود و بعد از رکوع و سجده، برخیزد و رکعت دوم را شروع کند؛ در رکعت دوم، بعد از سوره حمد، سوره «والشمس» یا سوره دیگری را بخواند؛ آنگاه چهار تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر همان قنوت را بخواند، سپس تکبیر پنجم را بگوید و به

رکوع و سجود برود و نماز را تمام کند. بعد از نماز، تسبیحات حضرت زهرا (س) را بگوید و آنگاه دعاهایی که نقل شده است را بخواند که یکی از آن‌ها دعای چهل و ششم "صحیفه سجاده" است.

مستحب است نماز عید، زیر آسمان باشد و بعد از نماز برای دیگر مومنان جهت قبولی اعمال دعا کند.

هشتم

دعای ندبه را بخواند. مرحوم محدث قمی می‌گوید: به فرموده «سید بن طاووس» پس از دعا به سجده برود و بگوید:

أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارِ حَرِّهَا لَا يَطْفِئُ وَجَدِيدُهَا لَا يَبْلَى وَعَطَشِهَا لَا يَرْوِي

به تو پناه می‌آورم از آتشی که حرارتش خاموش نمی‌شود و تازه‌اش کهنه نمی‌گردد و تشنه‌اش سیراب نمی‌شود.

پس گونه راست را بر زمین گذارد و بگوید:

إِلَهِي لَا تَقْلِبْ وَجْهِي فِي النَّارِ بَعْدَ سُجُودِي وَتَغْفِيرِي لَكَ بِغَيْرِ مَنْ مَتَى عَلَيْكَ بَلْ لَكَ الْمَنْ عَلَى

خدایا رخسارم را پس از سجده و به خاک مالیدن آن برای تو در آتش زیرورو مکن، که من در این کار بر تو منت ندارم، بلکه تنها تو را بر من منت است
سپس گونه چپ را بر زمین گذارد و بگوید:
اَرْحَمُ مَنْ اَسَاءَ وَ اَقْتَرَفَ وَ اسْتَكَانَ وَ اعْتَرَفَ.
رحم کن بر کسی که بد کرده و مرتکب گناه شده و بیچاره گشته و اعتراف نموده است.
آنگاه به حال سجده برگردد و بگوید:
اِنْ كُنْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ فَانْتَ يَعْظُمُ الرَّبُّ عَظَمَ الذَّنْبِ مِنْ عَبْدِكَ فَلِيْخْسُنِ الْعَقُوْ مِنْ عَبْدِكَ يَا كَرِيْمُ
اگر من بنده بدی بودم، تو پروردگار خوبی هستی، گناه از بنده‌ات بزرگ شده، شایسته و نیکو است گذشت از جانب تو باشد ای کریم.
پس 100 مرتبه بگوید:
الْعَقُوْ الْعَقُوْ
ببخش ببخش